

Uchwała Nr XXII/162/2020
Rady Powiatu Mławskiego
z dnia 30 grudnia 2020 roku

w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Korekcyjno –Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w Powiecie Mławskim na lata 2021-2025”

Na podstawie art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2020 r., poz. 920), art. 19 pkt 16 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 1876), art. 6 ust. 1 i ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r. poz. 218 ze zm.) Rada Powiatu Mławskiego uchwala co następuje:

§1

Przyjmuje się „Powiatowy Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w Powiecie Mławskim na lata 2021-2025”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Mławskiego.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodnicząca Rady Powiatu
Barbara Stańczak

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020r., poz. 218) do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności opracowywanie i realizacja programu oddziaływań korekcyjno –edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie mławskim realizuje przede wszystkim Zespół Ośrodków Wsparcia w Mławie.

Powiatowy Program Korekcyjno – Edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2021-2025 został opracowany w celu zwiększenia skuteczności działań zmierzających do minimalizacji skutków zjawiska przemocy w rodzinie. Podstawowym celem działań programowych jest pomoc osobom stosującym przemoc w rodzinie w zaprzestaniu stosowania przemocy.

Program ten jest programem autorskim napisanym wspólnie przez osoby doświadczone w realizacji oddziaływań korekcyjno edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc zarówno w warunkach wolnościowych jak i izolacyjnych, a także doświadczonych w pracy terapeutycznej z osobami, które nie radzą sobie z agresją.

Niniejszy program został opracowany w oparciu o dotychczasowy stan wiedzy oraz diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie mławskim.

Załącznik do Uchwały
Nr XXII/162/2020
Rady Powiatu Mławskiego
z dnia 30.12.2020r.

**POWIATOWY PROGRAM KOREKCYJNO –EDUKACYJNY
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE
W POWIECIE MŁAWSKIM
NA LATA 2021-2025**

Spis treści:

I. Wstęp	3
II. Podstawa prawna	7
III. Cele i zawartość programu.....	8
1. Cele programu.....	8
2. Zawartość programu.....	8
3. Zakładane rezultaty.....	9
IV. Realizacja programu.....	10
1. Czas realizacji programu.....	10
2. Sposób realizacji programu.....	10
3. Nabór i selekcja uczestników programu.....	10
4. Reguły uczestnictwa w programie.....	11
5. Realizator programu.....	11
6. Zadania związane z realizacją programu.....	11
7. Miejsce realizacji programu.....	12
V. Źródła finansowania programu.....	12
VI. Monitoring.....	12
VII. Zagrożenia realizacji programu i zakończenie.....	13
VIII. Załączniki	14

I. Wstęp

Przemoc w rodzinie jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach, jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku. Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem instytucji i organizacji publicznych jest ochrona osób przed przemocą, również krzywdzeniem ze strony osób bliskich.

Dane, które pozwalają na szacowanie zjawiska przemocy domowej, są gromadzone przez różne instytucje, które ustawowo podejmują działania ograniczające zjawisko przemocy w rodzinie. Są to dane pochodzące najczęściej z interwencji przeprowadzonych przez organy ścigania i obejmują informacje o interwencjach domowych, wszczętych procedurach „Niebieskie Karty” oraz postępowaniach w związku z przestępstwami związanymi z przemocą domową. Informacje, na podstawie których szacuje się zjawisko przemocy w rodzinie, oparte są wyłącznie o dane zebrane z już podjętych działań. Biorąc pod uwagę psychologiczne aspekty, należy przypuszczać, że zjawisko przemocy domowej jest znacznie szersze niż pokazują to owe dane. Wskazywane jest, że duża liczba przypadków przemocy wciąż nie jest zgłaszana. Może to mieć związek między innymi z psychologicznymi aspektami zjawiska przemocy (lęk, wstyd, poczucie bezradności u osób doświadczających przemocy) oraz z ciągłym przeświadczeniem, że przemoc dotyczy tylko spraw poważnych, skutkujących odniesieniem konkretnych obrażeń, najczęściej fizycznych, bądź brakiem wiary w skuteczność interwencji Policji i działań instytucji pomocowych czy organów ścigania, wymiaru sprawiedliwości.

W Polsce w 2019 roku przeprowadzono na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Ogólnopolską diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie”. W czasie opracowywania niniejszego Programu raport ten nie był opublikowany. Z raportu wynika, że według Polaków zjawisko przemocy jest stosunkowo częste – 9 % uważa, że dotyczy niemal każdego gospodarstwa domowego, a 25% badanych, że dotyczy dużej części gospodarstw domowych, tj. ponad połowy gospodarstw. Co trzeci badany przyznaje, że doświadczył przemocy psychicznej lub fizycznej. Badania wskazują, że aż 57% Polaków doświadczyło jakiejś formy przemocy (zarówno niedawno, jak i w przeszłości). Więcej niż raz, przemocy doświadczyło 47% Polaków. Wciąż większość osób nie szuka pomocy w związku z doświadczeniem przemocy domowej. Najczęściej na poszukiwanie wsparcia decydują się osoby, które doznały przemocy fizycznej, psychicznej i ekonomicznej (od 31% do 24%), bardzo rzadko seksualnej –11%. Z raportu wynika, że 30% respondentów określiło się jako sprawcy przemocy w rodzinie. Najczęściej stosowali przemoc psychiczną (24%) i fizyczną (11%). Wciąż silne są przekonania wśród badanych, że przemoc jest prywatną sprawą rodziny –18% badanych oraz, że ofiary przemocy akceptują swoją sytuację – 40% badanych.

Z raportu wynika także, że aż 72% badanych uważa, że prawo w Polsce niedostatecznie chroni osoby doznające przemocy w rodzinie.

Przytoczone badania wskazują wyraźnie, że dane oparte o statystyki instytucjonalne nie oddają skali zjawiska przemocy w rodzinie. (Dane z diagnozy pochodzą

z częściowej prezentacji Rzecznika Praw Obywatelskich do sprawozdania Rządu Rzeczypospolitej Polskiej z działań podjętych w celu wprowadzenia w życie konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, p. 48).

Do szacowania skali zjawiska przemocy w rodzinie najczęściej używane są dane Policji. W Polsce w 2019 roku Policja wszczęła 61 076 procedur „Niebieskich Kart”. Ogólna liczba ofiar przemocy w rodzinie wg . policyjnych statystyk to 88 032, z czego aż 65 195 osób, to kobiety. Poniżej tabela z pełnymi danymi.

Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”	74 313 (w tym 61 076 wszczynających procedurę i 13 237 dotyczących kolejnych przypadków w trakcie procedury)
Ogólna liczba ofiar przemocy	88 032
Liczba ofiar – kobiet	65 195
Liczba ofiar – mężczyzn	10 676
Liczba ofiar – małoletnich	12 161
Ogólna liczba osób podejrzewanych o przemoc	74 910
Liczba podejrzewanych sprawców – kobiet	6 448
Liczba podejrzewanych sprawców – mężczyzn	68 148
Liczba podejrzewanych sprawców – nieletnich	314
Ogólna liczba podejrzewanych sprawców będących pod wpływem alkoholu	42 583
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu - kobiety	2 126
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu - mężczyźni	40 435
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu – nieletni	22
Liczba dzieci umieszczonych w nie zagrażającym im miejscu (np. rodzina zastępcza, placówka opiekuńcza)	309

W Polsce w 2019 roku liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” wzrosła o prawie tysiąc w stosunku do roku 2018. W skali kraju mężczyźni stanowią największą

grupę osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie. Systematycznie wzrasta liczba nieletnich podejrzewanych o stosowanie przemocy.

(źródło <https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie/50863,przemoc-w-rodzinie.html>)

Definicja prawna zjawiska przemocy w rodzinie została zawarta w art. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r. poz.218), która stanowi, że jest to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innej osoby wspólnie zamieszkującej lub gospodarującą w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oprócz zdefiniowania pojęcia przemocy w rodzinie nakłada na organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, określając zakres pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy oraz zadania w zakresie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Jeszcze przed kilkunastoma laty przeważającą praktyką podmiotów zobowiązanych do pracy na rzecz osób uwięzanych w przemoc było ograniczanie się jedynie do niesienia pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie. Obecnie coraz powszechniejsze staje się zarówno podejmowanie pracy z osobą stosującą przemoc, jak i starania służb powołanych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie takich jak: sądy, służba kuratorska, policja, ośrodki pomocy społecznej, członkowie zespołów interdyscyplinarnych do motywowania w/w osób do udziału w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych. Zmienia się także podejście orzeczników do nakładania obowiązków uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych sprawców przemocy w rodzinie.

Podejmowanie pracy na rzecz osób stosujących przemoc jest niewątpliwie trudnym zadaniem, wymagającym od osób niosących pomoc nie tylko wiedzy i umiejętności ale także predyspozycji i osobistej gotowości do takiego działania. Jako społeczeństwo jesteśmy gotowi raczej potępiać sprawców. Naganność ich postępowania bardziej skłania do karania niż rozważania dlaczego to robią i pomocy w nabywaniu umiejętności radzenia sobie z agresją, emocjami, rozwiązywania konfliktów.

Program korekcyjno – edukacyjny jest formą oddziaływania na sprawców w celu nauczania ich samokontroli, kształtowania u nich postawy partnerstwa i szacunku wobec bliskich oraz odpowiedzialności za popełnione czyny przemocowe oraz zmiany w zakresie przeżywania i wyrażania uczuć i potrzeb.

W wielu przypadkach stosowanie przemocy związane jest z nietrzeźwością sprawców. Alkohol osłabia racjonalną kontrolę nad zachowaniem ale nie powinien być obarczany bezpośrednią i wyłączną odpowiedzialnością za występowanie przemocy w rodzinie. Odpowiedzialność za stosowanie przemocy leży po stronie osoby, która ją stosuje. Niemniej jednak faktem pozostaje, że osoba pod wpływem

substancji psychoaktywnych ma osłabioną racjonalną kontrolę nad zachowaniem i większą gotowość do reagowania złością. Istotną grupę wśród osób stosujących przemoc wobec bliskich stanowią osoby uzależnione od substancji psychoaktywnych. Program korekcyjno – edukacyjny w swojej konstrukcji powinien zawierać tematykę specyficzną dla tej grupy odbiorców. Poniższy program jest również próbą odpowiedzi na ten problem.

Niejednokrotnie osoby stosujące przemoc w ogóle nie podejmują próby kontrolowania zachowań agresywnych a odpowiedzialność za ich występowanie przerzucają na ofiary. Niebagatelną rolę w stosowaniu przemocy mogą też odgrywać uwarunkowania biologiczne jak zdeterminowana gwałtowność i intensywność reagowania emocjonalnego, które wymykają się spod kontroli. Powyższe jednak nie usprawiedliwia sprawców i nie znosi z nich odpowiedzialności za krzywdzenie innych.

Osoby stosujące przemoc z reguły starają się znajdować uzasadnienie, usprawiedliwienie dla aktów przemocy. Szczególnie dotyczy to zaprzeczenia własnej odpowiedzialności za wyrządzone szkody i obarczania odpowiedzialnością ofiary. Zachowanie osób stosujących przemoc dodatkowo bywa wspierane przez uwarunkowania kulturowe. Przez wieki bowiem przemoc w stosunku do kobiet i dzieci była akceptowana nie tylko obyczajowo ale i prawnie. Być może dlatego tak duże jest przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy w relacjach rodzinnych.

Praca z całym systemem rodzinnym daje szansę na niesienie skutecznej pomocy. Potrzebne są działania wzmacniające skuteczność ochrony ofiar przed sprawcami przemocy oraz działania powstrzymujące sprawców i prowadzące do zakończenia przemocy w rodzinie. Temu mają służyć programy korekcyjno-edukacyjne skierowane do osób stosujących przemoc. Należy podkreślić, że pełnią one rolę pomocniczą. Podstawową rangę w przeciwdziałaniu przemocy domowej przypisuje się interwencji karno-administracyjnej. Takowa interwencja często jednak nie spełnia korektywnej roli w funkcjonowaniu rodziny z problemem przemocy.

Podmiotem powołanym do zapobiegania skutkom przemocy w rodzinie na terenie powiatu mławskiego jest Zespół Ośrodków Wsparcia w Mławie. Placówka realizuje zadanie określone w art. 6 ust.3 pkt. 1 oraz ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Powyższe stanowi, iż zadaniem własnym powiatu jest opracowanie i wdrożenie do realizacji programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, natomiast zadaniem powiatu z zakresu administracji rządowej jest tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz opracowanie i wdrożenie do realizacji programu korekcyjno –edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Program Korekcyjno – Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2021 -2025 został opracowany w celu zwiększenia skuteczności działań mających na celu minimalizowanie skutków zjawiska przemocy w rodzinie. Wzbogacony został o doświadczenia z realizacji zajęć korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc realizowanych w poprzednich latach zarówno w warunkach wolnościowych jak i izolacyjnych.

Niniejszy program został opracowany w oparciu o dotychczasowy stan wiedzy oraz diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie mławskim.

Program korekcyjno – edukacyjny przyjmuje możliwość realizacji w warunkach wolnościowych i zakłada przeprowadzenie konsultacji indywidualnych kwalifikujących do udziału w programie (w liczbie 1 godziny edukacyjnej dla jednego kandydata), oraz 60 godzin edukacyjnych zajęć grupowych podzielonych na 10 spotkań po 6 godzin edukacyjnych. Program przewiduje możliwość korzystania z konsultacji indywidualnych dla uczestników.

W toku indywidualnych rozmów kwalifikujących do udziału w programie określa się motywację osób do wzięcia udziału w zajęciach, bada się stopień ich krytycyzmu wobec własnych zachowań, historię stosowania agresji, jej nasilenie, przejawy, ewentualny związek stosowanej agresji z nadużywaniem substancji psychoaktywnych, szacuje się skutki tejże agresji, dotychczas podejmowane próby radzenia sobie z zachowaniami agresywnymi i skuteczność tych prób. Dokładnie omawia się też warunki wzięcia udziału w programie i sporządza się pisemny kontrakt na udział w programie. Uczestnicy podczas spotkania kwalifikacyjnego wypełniają również ankietę (treść w załącznikach), na temat przekonań dotyczących przemocy. Służy ona jako narzędzie ewaluacyjne i ponownie jest wypełniana na zakończenie udziału w programie.

W przypadku stwierdzenia, że aktualnie kandydat nadużywa substancji psychoaktywnych, nie jest on dopuszczany do udziału w programie. Po podjęciu informacji o uzależnieniu, osoba ta jest motywowana do udziału w terapii uzależnienia i zapraszana do udziału w programie w kolejnych edycjach. Osoby uczestniczące w terapii uzależnienia, które są w abstynencji, są dopuszczane do udziału w programie.

II. Podstawa prawna.

Podstawą prawną do opracowania i realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie stanowi art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2020 poz. 218) oraz Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno -edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno – edukacyjne (Dz.U. 2011 poz. 259).

Niniejszy program korekcyjno – edukacyjny jest eklektyczną formą oddziaływań, która skupia w sobie zarówno autorskie pomysły osób realizujących program, elementy procesu grupowego jak i doświadczenia takich nurtów pracy z osobami stosującymi przemoc jak: podejście skoncentrowane na rozwiązaniach, program z Duluth, Trening Zastępowania Agresji, terapia poznawczo -behawioralna. Program jest realizowany poprzez: psychoedukację na temat form przemocy,

samoobserwację uczestników, ćwiczenia umiejętności społecznych, trening zachowań asertywnych, dyskusję grupową, zadania domowe, psychodramę.

III. Cele i zawartość programu

1. Cele programu

Podstawowym celem działań programowych jest pomoc osobom stosującym przemoc w rodzinie w zaprzestaniu stosowania przemocy poprzez edukację mającą na celu:

1. zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
2. zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
3. uświadomienie sprawcy przemocy czym jest przemoc,
4. zwiększenie stopnia uznania przez osobę stosującą przemoc osobistej odpowiedzialności za wybór zachowania opartego na przemocy,
5. rozpoznawanie i zmianę zachowań typu przemocowego na rzecz partnerstwa,
6. rozpoznawanie przez sprawcę przemocy sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowanie przemocowe,
7. opracowanie „planu bezpieczeństwa” zapobiegającemu użyciu siły i przemocy,
8. nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu sporów w rodzinie bez użycia agresji,
9. naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie oraz uczenie się korzystania z pomocy innych,
10. naukę konstruktywnego wyrażania uczuć,
11. kształtowanie umiejętności wychowawczych bez użycia przemocy,
12. trening umiejętności społecznych,
13. realizację własnych potrzeb w sposób nie krzywdzący innych osób.

Cel podstawowy ukierunkowany jest na rozpoznanie i zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie.

Program nie stanowi jednak formy osobistej psychoterapii sprawcy a jedynie koryguje jego niepożądane, szkodliwe zachowanie i postawy. Nie rezygnujemy jednak całkowicie z udzielania pomocy psychologicznej dla sprawców, która stanowi uzupełnienie oferty uczestnictwa w tym programie.

2. Zawartość programu

Zawartość merytoryczna programu skoncentrowana jest na osiągnięciu celu podstawowego i zawiera elementy, które dostarczają wiedzy, tworzą okazje do poznania siebie oraz pozwalają na zmianę form myślenia i reagowania.

Najważniejszymi z tych elementów są:

- 1) rozpoznanie diagnostyczne – uzyskanie i opracowanie informacji o funkcjonowaniu każdego z uczestników, jego sytuacji życiowej oraz specyfice przemocy, której był sprawcą;
- 2) edukacja – dobór treści edukacyjnych uwzględniających cele programu oraz specyfikę uczestników obejmuje:

- społeczno-kulturowe źródła i okoliczności przemocy domowej (mity i stereotypy)
- definicje przemocy, jej rodzaje, formy i dynamikę,
- problemy władzy i kontroli w relacjach międzyludzkich,
- planowanie i rozwijanie samokontroli,
- rolę życia uczuciowego w funkcjonowaniu człowieka,
- komunikację interpersonalną,
- analizę możliwych sposobów zaspokajania swoich interesów i potrzeb oraz skutków stosowania tych sposobów,
- promocję pozytywnych standardów i wartości,
- zaburzenia życia rodzinnego spowodowane uzależnieniami,
- wpływ przemocy domowej na zachowanie i psychikę dzieci,
- wychowywanie bez przemocy;

3) ćwiczenia praktyczne – dostarczające korekcyjnych doświadczeń osobistych, zmieniających zachowania i postawy oraz rozwijające umiejętności samokontroli.

Tematyka zajęć:

1. Przemoc – definicja, rodzaje przemocy, cykle przemocy.
2. Agresja - rola agresji w życiu.
3. Złość – rola złości w życiu człowieka. Pozytywne i negatywne skutki określonych sposobów radzenia sobie ze złością, zniekształcone sposoby wyrażania złości.
4. Źródła złości i analiza złości jako uczucia wtórnego do innych przeżywanych uczuć.
5. Emocje- jak je przeżywać i wyrażać w konstruktywny sposób ?
6. Rozpoznawanie uczuć i wpływ tej umiejętności na możliwość powstrzymywania się od stosowania przemocy.
7. Samokontrola i sposoby radzenia sobie ze złością, zapoznanie ze sposobem „stop przerwa”. Praca nad indywidualnym planem bezpieczeństwa.
8. Czy można odbudować związek? Elementy integrujące: szacunek, wsparcie, zaufanie, szczerość, odpowiedzialność, partnerstwo, negocjowanie, sprawiedliwość.
9. Rodzina jako wspólnota. Cechy zdrowej rodziny i rodziny dysfunkcyjnej.
10. Zasady sprawiedliwej kłótni.
11. Trening zachowań asertywnych.
12. Wychowywanie bez przemocy. Co znaczy „kochać i wymagać?”
13. Jak stawiać granice dziecku? Czy karać? Co w zamian kar?
14. Trudne aspekty rodzicielstwa - jak radzić sobie z własną złością, lękiem, rozczarowaniem.
15. Podsumowanie i zakończenie programu.

3. Zakładane rezultaty

Działania diagnostyczne, edukacyjne i ćwiczenia mają przyczynić się do:

- uświadomienia sprawcy czym jest przemoc,
- uzyskania przez niego świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich,

- nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów i sporów w rodzinie bez używania agresji,
- nabycie umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć,
- nabycie umiejętności partnerskiego współdziałania w rodzinie oraz korzystania z pomocy innych.

IV. Realizacja programu

1. Czas realizacji programu

Program korekcyjno-edukacyjny na terenie powiatu mławskiego realizowany będzie w latach 2021-2025 w warunkach wolnościowych. W ciągu jednego roku zakłada się zrealizowanie co najmniej 1 pełnego cyklu programu.

2. Sposób realizacji programu

Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy domowej w formie dostosowanej do warunków wolnościowych zakłada przeprowadzenie konsultacji indywidualnych kwalifikujących do udziału w programie (w liczbie 1 godziny edukacyjnej dla jednego kandydata), oraz 60 godzin edukacyjnych zajęć grupowych podzielonych na 10 spotkań po 6 godzin edukacyjnych. W warunkach wolnościowych istnieje możliwość przeprowadzenia 60 godzin edukacyjnych zajęć grupowych podzielonych na 20 spotkań po 3 godziny edukacyjne.

Program prowadzony w formie dostosowanej do warunków wolnościowych przewiduje możliwość korzystania z konsultacji indywidualnych dla uczestników.

3. Nabór i selekcja uczestników programu

Adresatami niniejszego programu są sprawcy przemocy domowej, dlatego zasadniczym warunkiem przyjęcia do programu jest uznanie przez nich faktu stosowania przemocy we własnej rodzinie.

1. Uczestnikami programu mogą być:

- osoby samodzielnie zgłaszające się,
- osoby kierowane przez sąd, skazane za przestępstwo przeciwko rodzinie ze stwierdzeniem sprawstwa przemocy, korzystające z warunkowego zawieszenia wykonywania kary pozbawienia wolności,
- osoby objęte procedurą Niebieskiej Karty kierowane przez organy ścigania,
- osoby zobowiązane przez inne organy, instytucje i organizacje.

2. Uczestnictwa w programie odmawia się:

- osobom z poważnymi zaburzeniami emocjonalnymi, w szczególności z zaburzeniami osobowości pogranicznej,
- chorym psychicznie bez stanu remisji,
- osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków z wyłączeniem osób, które przeszły lub są w trakcie podstawowego cyklu terapii uzależnień.

Odmowa uczestnictwa w programie następuje w czasie wstępnego rozpoznania diagnostycznego, prowadzonego w trakcie rozmowy indywidualnej, które jest pierwszym etapem realizacji programu.

Rozpoznanie indywidualnej sytuacji obejmuje zadania:

- rzeczywiste okoliczności skierowania do programu,
- określenie czy uczestnik programu aktualnie stosuje przemoc,
- zbadanie motywacji kandydata do wzięcia udziału w programie,
- formy i okoliczności przemocowych zachowań oraz stopień krytycyzmu wobec tych zachowań,
- historię zachowań przemocowych,
- aktualną sytuację rodzinną i zawodową,
- cechy osobiste istotne dla pracy korekcyjnej,
- doświadczenie związane z nadużywaniem alkoholu i narkotyków,
- historia pomocy medycznej i psychoterapeutycznej w zakresie zaburzeń psychicznych,
- kontakty z wymiarem sprawiedliwości.

Uzyskane informacje objęte są zasadą poufności z wyjątkiem informacji i okoliczności obligujących realizatorów programu do powiadomienia odpowiednich organów i instytucji.

4. Reguły uczestnictwa w programie

Przed przystąpieniem do II etapu programu uczestnicy podpisują kontrakt określający zasady uczestnictwa w programie.

1. Kontrakt zawiera:

- formalne wymogi systematycznej obecności na zajęciach wraz z określeniem sankcji za uchylenie się od udziału w programie,
- zobowiązanie do powstrzymania się od przemocowych zachowań w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi,
- zobowiązanie do powstrzymania się od spożywania alkoholu i zażywania substancji psychotropowych,
- obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie uczestnictwa w zajęciach,
- uznanie osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy w rodzinie.

2. Wobec osób, których uczestnictwo w programie związane jest z decyzją sądu, policji lub prokuratury stosuje się powiadamianie tych organów o:

- przystąpieniu sprawcy przemocy do programu,
- każdej sytuacji uchylenia się od udziału w programie,
- zakończeniu uczestnictwa w programie.

3. Fakt uczestnictwa w programie osób dobrowolnie zgłaszających się jest objęty tajemnicą.

5. Realizator programu

Realizatorem programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy domowej na terenie powiatu mławskiego jest samorząd powiatu mławskiego w imieniu którego działa Zespół Ośrodków Wsparcia w Mławie będący faktycznym realizatorem niniejszego programu

6. Zadania związane z realizacją programu

Zadania związane z realizacją programu obejmują:

- nadzór nad realizacją programu zgodnie z założonymi celami i działaniami nakierowanymi na osiągnięcie zakładanych rezultatów,
- rekrutację uczestników programu,
- obsługę finansową programu,
- monitoring programu,
- pozyskiwanie partnerów w realizacji programu i współpracę z nimi.

W związku z tym, że oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie mają charakter programów działań edukacyjnych i korekcyjnych ukierunkowanych na zmianę zachowań i postaw tych osób zajęcia prowadził będzie zespół w składzie: kobieta i mężczyzna. W sytuacji, gdy nie będzie zespołu w w/w składzie gotowego do prowadzenia zajęć, dopuszcza się możliwość prowadzenia programu przez 2 osoby tej samej płci.

7. Miejsce realizacji programu

1. Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowany w warunkach wolnościowych prowadzony będzie w pomieszczeniu użytkowanym przez Zespół Ośrodków Wsparcia w Mławie.

2. Partnerzy programu:

Założenia programowe w skutecznym osiągnięciu założonych celów i rezultatów przewidują współpracę z instytucjami i organizacjami, którymi są:

- zespoły interdyscyplinarne,
- ośrodki pomocy społecznej,
- kuratorzy zawodowi,
- Policja,
- rodziny uczestników programu.

V. Źródła finansowania programu

Opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie należy do zadań w zakresie administracji rządowej realizowanych przez powiat. Środki na realizację i obsługę tego zadania zapewnia więc budżet państwa. W związku z tym, planowanie wydatków następuje na poziomie powiatów rokrocznie, a realizacja programu uzależniona jest od wysokości środków przekazanych samorządowi powiatowemu z budżetu państwa na ten cel.

VI. Monitoring

Realizacja programu jest ściśle związana z działaniami monitorującymi - kontrolnymi, które stanowią część nadzoru na jego realizacją. System monitorowania obejmuje:

- postęp względem zaplanowanych założeń, działań i rezultatów programu,
- zachowanie związane z przemocą u osób uczestniczących w programie w trakcie jego trwania oraz do 1 roku po jego zakończeniu.

Monitorując program będziemy szukać odpowiedzi na pytania:

- czy podejmowane działania prowadzą do osiągnięcia celu finalnego?
- czy program wymaga przeformułowania działań?
- czy adresaci programu zachowują się zgodnie z oczekiwaniami?

Celem monitoringu jest sprawdzenie czy zaplanowane działania w końcowym efekcie są użyteczne dla odbiorców i współodbiorców, którymi w tym przypadku są rodziny osób stosujących przemoc.

Do oceny skuteczności działań programowych niezbędna jest współpraca z partnerami programu, szczególnie tymi, którzy realizują programy przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

VII. Zagrożenia realizacji programu i zakończenie

Program korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc realizowany przez Zespół Ośrodków Wsparcia w Mławie, to ułożony w określonym czasie ciąg działań zmierzających do wybranej, specyficznej grupy odbiorców, wymagający zaangażowania środków rzeczowych, ludzkich i finansowych. Realizacja założeń programowych wiąże się nierozzerwalnie z ryzykiem wystąpienia zjawisk czy działań, które mogą mieć negatywne skutki dla przebiegu całego programu lub jego poszczególnych części.

Najistotniejsze zagrożenia wiążą się z brakiem wystarczającej ilości zewnętrznych środków finansowych, od których realizacja programu jest zależna. Ponadto, zagrożeniem dla programu może być brak dostatecznego zainteresowania adresatów uczestnictwem w jego działaniach.

VIII. Załączniki

Załącznik nr 1:

Kontrakt na uczestnictwo w programie edukacyjno -korekcyjnym

Ja, jestem świadomy tego, że potrzebuję pomocy ze względu na używanie przemocy w przeszłości i że chcę się uczyć zachowań wolnych od przemocy. Zgadzam się radzić sobie ze swoimi problemami poprzez pracę w Programie Edukacyjno-Korekcyjnym.

Tak długo jak jestem w Programie zobowiązuję się przestrzegać następujących zasad:

1. Nie będę używał przemocy fizycznej i seksualnej wobec innych osób.
2. Nie będę używał przemocy słownej i emocjonalnej (używanie przezwisk, poniżanie).
3. Nie będę niszczył przedmiotów i ranił zwierząt w celu robienia przykrości lub kontrolowania innych.
4. Powstrzymam się od nadużywania alkoholu lub narkotyków, jak również od ranienia siebie w jakikolwiek inny sposób.
5. Będę starał się znaleźć sposoby by powstrzymać się od kontrolowania innych osób. Nie będę śledził i kontaktował się z osobą, która wyraziła życzenie, aby się ode mnie uwolnić.
6. Nie będę się angażować w działania legalne, gdzie moim celem lub strategią jest zranić, poniżyć, prześladować i kontrolować inne osoby.
7. Jeśli popełnię pomyłkę lub złamię którekolwiek z postanowień zgłoszę to natychmiast pracownikowi Programu i będę otwarcie rozmawiał na ten temat. Zaakceptuję konsekwencje mojego zachowania włączając w to usunięcie mnie z Programu lub inne konsekwencje.

Zobowiązuję się oddawać na czas wyznaczone prace domowe.

Zgadzam się uczęszczać na zajęcia zgodnie z harmonogramem zajęć.

Rozumiem, że mogę być usunięty z Programu za nieobecność i spóźnienia.

Program nie rozróżnia usprawiedliwionych i nieusprawiedliwionych nieobecności. Zobowiązuje się powiadamiać pracownika Programu jeśli nie będę mógł zgłosić się na zajęcia.

Oświadczam, że podałem pracownikom Programu prawdziwy adres, telefon i że natychmiast powiadomię pracowników programu, jeśli te informacje się zmienią.

Rozumiem ze celem mojego udziału w Programie jest zaprzestanie stosowania przemocy i że moje zachowanie w Programie jak i w życiu prywatnym będzie odzwierciedlało to. Będę otwarty i szczery w grupie, będę uczestniczył regularnie w zajęciach. Jeśli wypłynie problem związany z używaniem alkoholu, narkotyków lub choroby psychicznej poddam się leczeniu i tylko wtedy mogę kontynuować udział w Programie. Będę realizował zalecenia pracowników Programu i poddam się ewaluacji, jeśli zaleci mi ją pracownik Programu.

Rozumiem, że jeśli nie będę stosował się do kontraktu mogę być usunięty z Programu. Przeczytałem ten kontrakt i rozumiem, że podpisując go jestem odpowiedzialny za jego przestrzeganie.

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych w zakresie niezbędnym do realizacji programu korekcyjno –edukacyjnego prowadzonego na zlecenie Zespołu Ośrodków Wsparcia w Mławie.

Podpis Klienta.....

Podpis pracownika Programu Edukacyjno-Korekcyjnego.....

Data.....

Daję pracownikom Programu zgodę na skontaktowanie się z moimi bliskimi, z którymi łączą mnie bliskie stosunki.

Zgadzam się również, aby pracownicy Programu zaprosili moich bliskich do ewaluacji mojego postępu, skierowali na grupę wsparcia lub udzielili informacji na temat innych rozwiązań, które mogą im pomóc zwiększyć bezpieczeństwo i dobre samopoczucie

.....

Podpis i data.

.....

(imię, nazwisko i telefon do osób bliskich)

HISTORIA PRZEMOCY

Imię i nazwisko.....Wiek.....

Adres.....

Telefon..... Wykształcenie.....

Co sprowadziło Cię tutaj? (oraz oczekiwania od udziału w programie)

.....

.....

.....

Jak długo mieszkasz ze swoimi bliskimi przed przyjściem tutaj? Miesiące..... Lat.....

Jak długo stosowałeś wobec nich przemoc ? Miesiące Lat.....

Czy mieszkaliście ze sobą w dniu incydentu? Tak..... Nie.....

Czy nadal utrzymujesz z nimi kontakt? Tak..... Nie.....

Czy mieszkacie ze sobą? Tak..... Nie.....

Czy masz dzieci? Tak..... Nie.....

Czy jesteś zatrudniony? Tak..... Nie.....

Czy jesteś uzależniony od alkoholu lub narkotyków? Tak..... Nie.....

Karalność (wyroki karne pozbawienia wolności za czyny związane z przemocą w rodzinie, zobowiązanie przez sąd do udziału w programie korekcyjnym, własna

decyzja).....

.....

.....

.....

.....

.....

Załącznik nr 2:

Ankieta ewaluacyjna dla uczestników PKE

W związku z obowiązkiem monitorowania efektów programów korekcyjno-edukacyjnych, przedstawiamy Państwu ankietę i prosimy o jej wypełnienie.

1.Czy ma Pan poczucie, że w przeszłości dochodziło do zachowań przemocowych z Pana strony?

1.Tak 2. Nie

2.Kto Pana/i zdaniem ponosi odpowiedzialność za stosowanie przemocy? Proszę wskazać jedną odpowiedź.

1. Osoba stosująca przemoc
2. Osoba doświadczająca przemocy
3. Zarówno osoba stosująca, jak i doświadczająca przemocy

3.W jakim stopniu zgadza się Pan/i z następującymi zdaniami? Prosimy zaznaczyć na skali od 1 do 10 odpowiedź, z którą się Pan/i zgadza.

	Zupełnie się nie zgadzam	Zgadzam się w pełni
Potrafię rozwiązywać problemy bez użycia przemocy	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
W sytuacji konfliktowej potrafię uznać odmienne zdanie innych	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
Potrafię mówić otwarcie o swoich	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	

uczuciach, potrzebach, pragnieniach	
Potrafię komunikować się z najbliższymi w sposób otwarty, szanując ich granice i swoje	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Kiedy jestem bardzo zdenerwowany/a zdarza mi się obwiniać innych.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Potrafię panować nad wszelkimi formami agresji (fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej).	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

4.W jakim stopniu zgadza się Pan/i z następującymi zdaniami? Prosimy zaznaczyć na skali od 1 do 10 odpowiedź, z którą się Pan/i zgadza.

	Zupełnie się nie zgadzam	Zgadzam się w pełni
Każdy człowiek ma prawo do posiadania i wyrażania własnych opinii	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
Każdej osobie bez względu na wiek należy się szacunek.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
Każdy człowiek ma prawo czuć się bezpiecznie we własnym domu.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
Ponoszę odpowiedzialność za stosowanie przemocy wobec moich najbliższych	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
W sytuacji konfliktowej, spokojna rozmowa może przynieść więcej korzyści niż przemocowe zachowania względem uczestników konfliktu	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	

Wiceprzewodnicząca Rady Powiatu
Barbara Stańczak